

PĒDA

2012. gada 6.aprīlī

Augstkalnes vidusskolas avīze

7.(63.)izdevums

Sācies astronomiskais pavasaris

20. marts 2012 07:12

Otrdien pulksten 7:14 Latvijā iestāsies astronomiskais pavasaris.

Katru gadu astronomiskā pavasara iestāšanās laiks nedaudz atšķiras laika skaitīšanas sistēmas dēļ. Līdz ar astronomisko pavasari dienas kļūs garākas par naktīm. Saule jeb Saules centrs šķērso debess ekvatoru un pāriet no debess dienvidu uz debess ziemeļu puslodi. Zemes ziemeļu puslodē dienas kļūst arvien garākas, proti, iestājas pavasaris, bet

Zemes dienvidu puslodē dienas kļūst arvien īsākas un iestājas rudens. Latviešu ticējumos teikts: kāds vējš pūš, pavasarim iestājoties, tāds pūš visu vasaru. Tāpat minēts, ka agrs pavasaris nesola labu vasaru un, ja pavasarī sniegs ātri nokūst, tad vasarā būs plūdi. Ja pavasarī pirmie izplaukst bērzi, tad būs sausa vasara, ja pirmie izplaukst alkšņi, tad slapja vasara, bet, ja abi plaukst reizē, tad vidēja vasara. Meteoroloģiskais pavasaris Latvijas rietumos šogad iestājās 10.martā.

Meteoroloģiskais pavasaris iestājas tad, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra ir virs nulle grādiem. Saskaņā ar ilggadējiem vidējiem rādītājiem diennakts vidējā gaisa temperatūra stabili virs nulles Latvijā parasti paaugstinās periodā no 18.marta līdz 19.martam jūras piekrastē, bet Latvijas austrumos - no 27.marta līdz 29.martam.(no DELFI)

Ekskursija uz Rīgu.

2012. gada 22. martā 5.-7. klašu skolēni devās ekskursijā uz Rīgu. Rīgā baudījām teātra izrādi „Sūnu ciema zēni”. Teātra izrāde bija ļoti muzikāla un dejām piepildīta. Nebija momentu, kad būtu bijis garlaicīgi. Izrādē piedalījās tādi mākslinieki kā Lauris Reiniks, Andris Ērglis, Marts Kristiāns Kalniņš u.c.

Pēc teātra izrādes devāmies uz medicīnas muzeju. Tajā varēja apskatīt medicīnas attīstību no senajiem laikiem līdz mūsdienām. Teātra izrāde bija ļoti muzikāla un dejām piepildīta. Nebija momentu, kad būtu bijis garlaicīgi. Izrādē piedalījās tādi mākslinieki kā Lauris Reiniks, Andris Ērglis, Marts Kristiāns Kalniņš u.c. Teātra izrāde visiem patika un no ekskursijas mājās atgriezāmies ļoti labā noskaņojumā.

(Loreta Petroviča)

Nometne „Sniega bumba”

23. un 24. martā Augstkalnes vidusskolā notika pasākums, kas saucās „Sniega bumba”. Nometnē piedalījās skolēni no Kalnciema vidusskolas, Augstkalnes vidusskolas, Žagares ģimnāzijas un Skaistgires skolas. Bija liels dalībnieku skaits – ap 70.

Pirmajā dienā bija neliels koncerts, dalīšanās grupās, kopējās sanāksmes zālē, darbs grupās. Vakara noslēgumā bija diskotēka un vakara aplis sveču gaismā, kur nometnes dalībnieki stāstīja par savām sajūtām, novēlēja citiem ko labu utt. Pēc pirmās dienas nodarbībām visi devās gulēt.

Otrajā dienā jau agri no rīta visi devās uz rīta rosmi. Vēlāk bija arī ekskursija pa Augstkalni. Tika apskatīta Mežmuižas baznīca, BMX trase, bērnu dārzs. Pēc tam atkal bija grupu darbs.

Nometnes noslēgumā visi atkal gāja uz zāli. Vēlāk atvadījās no jauniegūtajiem draugiem, devās mājās.

Arī es piedalījos šajā nometnē. Man tā ļoti patika, šķita interesanta. Ieguvu jaunus draugus, izmantoju valodu zināšanas praktiski, izklaidējos.

Gribu teikt lielu paldies Augstkalnes vidusskolas pavārēm, kas parūpējās par brīnišķīgajām maltītēm, nometnes rīkotājiem un dalībniekiem.

Ceru, ka drīzumā atkal piedzīvosim ko līdzīgu!

(Marija Ļebedeva)

Nākamā „Sniega bumba” gaidāma jau maija sākumā Žagarē.

Liieldienas, Lielā diena

Liieldienu izdarības, varbūt vēlāku kristietības uzslāņojumu rezultātā ir sadalītas 3 daļās – **zaļā ceturtdiena, Lielā piektdiena** un pati **Lielā diena**. Pēc Baznīcas tradīcijas Liieldienas vienmēr svinētas svētdienā, bet senči tās svinējuši tai dienā, kad diena un nakts ir viena garuma, tātad ap 19. – 21 martu. Ar Liieldienām saistītās izdarības saistītas ar Pasaules atdzimšanu vai Jauno gadu. Mūsu senči ir zinājuši lielu noslēpumu – ne cilvēka dvēseles, nedz visas sabiedrības problēmas nevar atrisināt *atgriežoties* pie „vecajiem labajiem laikiem” vai dzīvojojot iedomātā „gaišajā nākotnē” un pat ne ar uzcītīgu darbu tagadnē, lai savienotu daļas, kuras tiecas sadalīties (piemēram tautu). Tikai jauna piedzimšana spēj uzveikt nāvi. Jauna piedzimšana, nevis vecā atdzimšana! Dvēselē un sabiedrībā – lai turpinātu mūsu eksistenci jānotiek „nebeidzam dzimšanas” procesam.

Daži ticējumi par Liieldienām

Liieldienu rītā mazgājas pret Sauli tekošā ūdenī tad būs vesels visu gadu. Pret Sauli tekošās upes tika uzskatītas par svētupēm, bet pret Sauli tekoši avotiņi tikuši saukti par „vilkaču avotiņu”.

Pirms Saules iet uz šķūni skaidiņas lasīt, lai nauda turas.

Liieldienas rītā visās (pret Sauli tekošās) upēs ūdens ir svēts. To pasmeļ un tas visu gadu nebojājas. Ar to var svētīt ēkas – piemēram kūtis, lai mošķi un kukaiņi neiet tajās.

Pirms Saules apgriez pirkstiem nagus, lai acis nesāp. Arī pa ganībām velk lupatu – vāc rasu. Lupatā savākto rasu dod govīm dzert.

Liieldienu rasā jāvērtās, lai veselība būtu visu gadu.

Uz krustcelēm, kur laumas dzīvojojot, tiek nesti mājās, pirms Saules saslaucītie gruži, lai kukaiņus no mājām padzītu. Tātad – ziedojums krustceļu gariem, vai Māras tumšajam aspektam (kuru grieķi dēvēja par Hekati, bet indieši par Kali.)

Ar darvu uz kūts durvīm velk zīmes pret laumām. – Kādas zīmes vilktas? – Lietuvēna krusts- gan ar 5, gan ar 8 stariem, 3 krupīši, kurus uzskata par pārticības zīmi. Vilkti arī uguns krusti – pret ļauniem gariem un vēl dažas zīmes.

Sprīžot pēc tā ka tiek vilktas jaunas aizsardzības zīmes, ir zināmi aizliegumi – piemēram drēbes uz nakti neatstāt ārā un nedot svešiem pienu, lai nenobur lopus. No rīta, pirms Saules lēkta ar izkapti pār plecu 3 reizes iet ap māju – ļaunos garus dzenājoj.

Lai govis nebizotu Liieldienu rītā bez Saules uz slotas 3 reizes savas robežas jāapjāj. Ja Liieldienu naktī ar pīlādža rungu ap māju ap māju apskrien – to māju noburt nevar.

Ar lāča modināšanu, putnu gaidīšanu un dzīšanu saistīti arī dažādi trokšņošanas rituāli un maģiskas izdarības. – Pirms Saules lēkta skrien gar savu vai kaimiņa laidaru saucot: „Man tas labums, tev tas sliktums!” Tāpat cirtuši malku, kāpuši kokā „labumu sakliegt”, šāvuši gaisā, vai ar koku bungojuši pa jumtu. Uz šāvienu esot jāatbild: „Tavā laukā paēst, manā sētas malā gulēt!” Salīdzināšanai vudū Jaungada rituāls bagātības piesaistīšanai – uz jumta bērt labības graudus – lai labība līdz jumtam, lai pietiek pašam un putniem arī.

Daudzas lopu vainas ārstē ar Liieldienās dētām olām. Ja Liieldienās nemainās ar olām tad cāļi nepadodas. Senāk olas krāsotas tikai ar sīpolu mizām. Ūdens, kurā vārītas Liieldienu olas esot jālej pār sētu sakot: „Pūš, pūš vanagam acis ciet ar olu pērvī!” Pirmo olu saimnieks griež tik daļās, cik saimē ļaudis, lai satīcība valda. Ja kāds neuzkāpj olas čaumalai – saime visu gadu naidosies. Šķiet ka olas uz Liieldienām krāsotas visur, kur pielūgta Saules meita – Venēra.

Sestdienas vakarā pirms Liieldienas iet puīši no mājas uz māju „pautus šaut”, kas tos ar olām cienā - tam glāzi ielej, kas nedod – tam ar žagariem.

No rīta pirms Saules puīši sprauž kadiķus rudzu laukā. Kalna galā sprauž eglīti, ap ko meitām lēkāt un dziedāt, par to puīšus cienā ar pīrāgiem. Tad visi ar žagariem iet gulētājus modināt.

Liieldienu rītā gulētājus ar kadiķi perot un dziedot:

Liieldiena, Liieldiena,

Slimība laukā, veselība iekšā

Dodiet olas, naudu

Un citus labus ēdienus

Izpērtie tad pērāju cienā apceļot, ka ar egli vai priedi pēris. Ja kādam grib īpašu godu parādīt – per ar plaucētiem bērza žagariem. Vēlāk svin ar ēšanu, dzeršanu un dancošanu. Kar šūpoles. Ja kāds, kas katru gadu šūpoles cēlis tās neuzliek – tam gariņi atriebjoties.

(autors: Māris Pelēkais)

Liieldienas klāt

Liieldienas jau klāt! Zaķīši, trusīši, sāciet krāsot olas un slepus nest tās bērniem, lai viņi meklē! Liieldienas būs priecīgas. Vistiņas un cāļiši Liieldienās jau dejojot sāks. Iesim visi svinēt skaistās, priecīgās Liieldienas! Taisīsim rotājumus, krāšosim olas, dziedāsim un trallināsim mīļas Liieldienu dziesmas! Apsveiksim visus ar mīļiem sveicieniem!

(Sendija Ruva)

Nāc nākdama Liieldieniņa,

Olas no kalna ripinādama,

Olas no kalna ripinādama

Zaļus svārkus šūdama.

(Karlīna Veide)

Daži Svētdienas skolas bērnu darbiņi

Dievs piedod.

Vienmēr, kad mēs izdarām sliktu darbu, mums jāpalūdz Dievs, lai piedod. Viņš mums piedod visus mūsu nedarbus. Par viņu mums jādomā, viņš ir mūsu pestītājs. Vienmēr, kad kāds nomirst, palūdzam Dievu, iedezam sveci, lūdzam Dievu par to cilvēku un mēģinām neraudāt. Jo mazāk raudās, jo laimīgāka dzīve.

(Beatrise Lība Šalna)

Kādreiz Dievs gaidīja, kad piedzims viņa dēls, kuru sauks vārdā Jēzus.

(Sanita Bičuša)

Dievs

Dievs ir mūsu visvarenais un vislabākais. Dievs mīl visus. Viņš Tevi mīlēja un cienīja vēl pirms tavas dzimšanas. Dievs mūsu grēku dēļ Jēzu palaida uz zemes un sita krustā ar ērkšķu vainagu uz galvas. Bet tad Jēzus nonāca savās mājās, Debesīs. Kad mēs nomirsim, tad arī mēs visticamāk nonāksim Debesīs.

(Samanta Anna Labalaika)

Dieva mīlestību lielu

Dāvāta tiek tev arvienu, dāvā viņš tev maizīti.

Izpelnies tu katru dienu,

Jāapmeklē baznīca

Darot labi, darot slikti,

Dzīvosi tu laimīga.

Mīl viņš tevi dikti, dikti. Saprot tavas bēdas.

(Lelde Krūmiņa)

Dieva mīlestība liela